

Dosarul nr.3r-149/22
2-22045645-01-3r-11052022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de către Evghenia Eșchileva,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, terți judecătorii Curții Supreme de Justiție Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic cu privire la anularea parțială a actului administrativ,

împotriva încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Evghenia Eșchileva privind atragerea în proces a judecătorilor Curții Supreme de Justiție – Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic,

c o n s t a t ă :

La data de 01 aprilie 2022 Evghenia Eșchileva a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, terți judecătorii Curții Supreme de Justiție Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic cu privire la anularea parțială a dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

Prin încheierea din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Evghenia Eșchileva cu privire la atragerea în proces a judecătorilor Curții Supreme de Justiție – Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a dispoziției nr.13 din 31 martie 2022.

La data de 03 mai 2022 Evghenia Eșchileva a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs împotriva încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a încheierii, restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a dispoziției nr.13 din 31 martie 2022, cu cercul participanților la proces, incluși în cererea de chemare în judecată (f.d. 38).

Argumentele recurentei Evghenia Eșchileva în esență se rezumă la faptul că circumstanțele reținute de instanța de apel contravin celor de fapt, ceea ce a dus la aplicarea eronată a normelor de drept material și aprecierea arbitrară a probelor.

Cu referire la netemeinicia încheierii contestate, recurenta a susținut că prin încheierea contestată i s-a limitat accesul liber la justiție, ca urmare a modificării numărului participanților la proces de la 7 la 2.

Recurenta a menționat că, Curtea de Apel Chișinău eronat a stabilit faptele, prin denaturarea conținutului cererii de chemare în judecată, or, Evghenia Eșchileva nu a depus nicio cerere privind atragerea în proces a judecătorilor Curții Supreme de Justiție – Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic, iar în cererea de chemare în judecată le-a indicat ca terți.

Recurenta a subliniat că, Curtea de Apel Chișinău nu era în drept să examineze din oficiu chestiunea privind atragerea în proces a judecătorilor Curții Supreme de Justiție – Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic, dar urma să înceapă examinarea cauzei cu cercul participanților la proces incluși în cererea de chemare în judecată de către Evghenia Eșchileva, având în vedere că cercul participanților la proces, incluși în cererea de chemare în judecată a reclamantei, nu poate fi modificat la discreția instanței de judecată.

La data de 11 mai 2022 Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a notificat Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova copia recursului depus de Evghenia Eșchileva.

Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință, în care să-și expună opinia referitor la cererea de recurs depusă de Evghenia Eșchileva.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Potrivit actelor cauzei, încheierea instanței de apel din 18 aprilie 2022 a fost notificată Evgheniei Eșchileva, prin intermediul poștei electronice, la data de 21 aprilie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 37).

La data de 03 mai 2022 Evghenia Eșchileva a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs împotriva încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 38).

Astfel, instanța de recurs consideră că Evghenia Eșchileva s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus de Evghenia Eșchileva, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Potrivit art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din actele cauzei rezultă că, la data de 01 aprilie 2022 Evghenia Eșchileva a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, terți judecătorii Curții Supreme de Justiție Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic cu privire la anularea parțială a dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022 (f.d. 1-4).

Prin încheierea din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Evghenia Eșchileva cu privire la atragerea în proces a judecătorilor Curții Supreme de Justiție – Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a dispoziției nr.13 din 31 martie 2022 (f.d. 34-36).

Pentru a dispune astfel, prima instanță a reținut că, situațiile în care reclamantul sau instanța poate atrage un terț în proces sunt reglementate expres de lege, astfel încât, pentru a justifica intervenirea în proces, partea urmează să demonstreze care drepturi îi sunt afectate de litigiu în cauză sau să argumenteze participarea sa la raportul juridic litigios, în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui.

Curtea de Apel Chișinău a menționat că, în litigiul în cauză nu se afectează careva drepturi și obligații ale judecătorilor Curții Supreme de Justiție – Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic.

Totodată, prima instanță a relevat că Evghenia Eșchileva nu a motivat necesitatea atragerii în proces a judecătorilor Curții Supreme de Justiție – Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic.

Prin urmare, prima instanță a conchis că atragerea în proces din oficiu la cererea reclamantilor a persoanelor terțe a căroră nu li se afectează careva drepturi și obligații, duce inevitabil la suportarea unor cheltuieli organizatorice nejustificate, cum ar fi notificarea, citarea, la fel cât și duce la încălcarea termenului rezonabil de

examinare a unei cauze, de exemplu acordarea termenului pentru prezentarea referinței pentru fiecare participant.

Articolul 21 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Potrivit art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sânt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 203 din Codul administrativ, participanți la proces sunt părțile; persoanele atrase în proces de instanța de judecată; alți subiecți investiți de lege cu drept de sesizare.

Articolul 205 alin. (1)–(4) din Codul administrativ prevede că, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză. Dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces. Această prevedere se aplică, în special, când: o persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terț sau cere constatarea nulității acestuia; o persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terț sau cere constatarea nulității acestuia; o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terț; o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea și favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat de persoane. Dacă o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual și emiterea acestuia necesită încuviințarea unei alte autorități publice, atunci ultima este atrasă în proces. Încheierea judecătorească prin care este atras în proces un terț se notifică tuturor participanților la proces. Instanța de judecată indică motivul atragerii în proces și expediază terțului atras în proces o copie a înscrisurilor depuse până la acel moment în instanța de judecată. Încheierea judecătorească cu privire la atragerea unui terț în proces nu este susceptibilă de recurs. Încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terț poate fi contestată separat cu recurs.

Din prevederile legale enunțate rezultă, că pot fi atrase în proces doar persoanele ale căror drepturi sunt afectate de litigiul dedus judecății.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău just a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Evghenia Eșchileva cu privire la atragerea în calitate de terți judecătorii Curții Supreme de Justiție Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic.

Or, argumentele invocate de Evghenia Eșchileva referitoare la necesitatea atragerii în proces a judecătorilor Curții Supreme de Justiție Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic, nu se încadrează în prevederile art. 205 din Codul administrativ, având în vedere că, prin prisma dispozițiilor articolului nominalizat, se asigură participarea la proces a persoanelor fizice sau juridice, ale căror drepturi ar putea fi afectate de litigiul în cauză, în timp

ce o eventuală hotărâre a instanței de judecată ce va fi emisă la acțiunea înaintată de Evghenia Eșchileva, nu intervine în niciun mod în drepturile și interesele legitime ale judecătorilor Curții Supreme de Justiție Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic, care au fost indicați de către Evghenia Eșchileva în calitate de persoane terțe în conținutul cererii de chemare în judecată.

Potrivit art. 216 alin. (1) din Codul administrativ, pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor efectuează următoarele acțiuni: solicită părâtului și celorlalți participanți la proces referințe cu privire la acțiunea în contencios administrativ; clarifică circumstanțele ce trebuie probate și indică probele suplimentare care trebuie prezentate de către participanți în termenul stabilit expres de instanța de judecată; solicită, la cerere sau din oficiu, probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ printr-o încheiere în care este stabilit termenul-limită de prezentare a acestora; efectuează orice alte acte de procedură necesare pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, după posibilitate într-o singură ședință de judecată; stabilește data și ora pentru începutul dezbaterilor judiciare, cu citarea legală a tuturor participanților la proces.

Instanța de recurs menționează că, limitele extensive ale principiului rolului activ al judecătorului în procedura administrativă urmează să se coroboreze cu principiul disponibilității părților în drepturile lor procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 195 din Codul administrativ procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 27 din Codul de procedura civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Sub acest aspect, instanța de recurs relevă că rolul activ al instanței de judecată trebuie să se armonizeze cu inițiativa părților, în scopul stabilirii adevărului. Astfel, chiar dacă în conținutul cererii de chemare în judecată reclamanta Evghenia Eșchileva a indicat în calitate de terți judecătorii Curții Supreme de Justiție Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic, era necesar ca instanța să analizeze întregul conținut al acțiunii și să efectueze actele de procedură necesare pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, în raport cu situația de fapt.

Or, rolul activ al instanței de judecată în procesul administrativ este principiu care instituie regula, potrivit căreia, pentru aflarea adevărului în cauza examinată, judecătorii nu trebuie să adopte o poziție pasivă, dar trebuie să-și găsească reflectare legislativă expresă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție indică că, disponibilitatea părților este un principiu procedural unanim recunoscut, dar, totuși nu este nelimitat. Disponibilitatea părților, ca și orice alt drept inerent persoanei este perpetuu în timp și spațiu, până în momentul în care

atentează drepturilor unei alte persoane, la caz, disponibilitatea durează atât timp până nu atentează bunei-credințe a exercitării acestor drepturi.

Astfel, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul recurentei Evghenia Eșchileva precum că, cercul participanților la proces nu poate fi modificat la discreția instanței de judecată. Or, prevederile Codului administrativ stabilesc în mod expres că instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu, stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sânt legate de expunerile participanților la proces.

Subsecvent, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că potrivit art. 1 alin. (2) și (3) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii. Judecătorii instanțelor judecătorești sânt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază ca întemeiată constatarea primei instanțe potrivit căreia Evghenia Eșchileva nu a motivat necesitatea atragerii în proces a judecătorilor Curții Supreme de Justiție – Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Iurie Bejenaru și Mariana Pitic. Or, prin includerea terților nominalizați în cererea de chemare în judecată, Evghenia Eșchileva nici într-un fel nu a motivat necesitatea participării terților în cauza de contencios administrativ în raport cu pârâta Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Evghenia Eșchileva.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Evghenia Eșchileva și se menține încheierea din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan